

FAUSTÍ LLAVERIES VILADOMIU: METGE DE PUIG-REIG (1898-1982)

PONS i SERRA, Núria

SERRA i ROTÉS, Rosa¹

Àmbit de Recerques del Berguedà¹

RESUM: Es fa un estudi de la trajectòria vital i professional del metge Faustí Llaveries i Viladomiu (1898-1982) que desplegà una gran activitat en afavorir la higiene, la sanitat i l'hospital de Puig-reig. Valoració de l'entorn social, econòmic i sanitari de Puig-reig. L'Hospital de Sant Josep.

Paraules clau: Medicina rural. Faustí Llaveries i Viladomiu. Puig-reig.

RESUMEN: Estudio de la trayectoria vital y profesional del médico Faustino Llavarias i Viladomiu (1898-1982), que desplegó una gran actividad para el desarrollo de la higiene, la sanidad y el Hospital de Puig-reig. Valoración del entorno social, económico y sanitario de Puig-reig. El Hospital de San José.

Palabras clave: Medicina rural. Faustí Llaveries i Viladomiu. Puig-reig.

*

1.- INTRODUCCIÓ

Viure en un poble petit te avantatges i inconvenients. Avui i fa cent anys. Viure i exercir la medicina, avui i fa cent anys, és molt diferent. Recuperar la biografia del metge Llaveries m'ha donat l'oportunitat de conèixer la història del meu poble i de conèixer l'experiència d'un home, la memòria del qual era, fins fa pocs anys, present entre la gent i que ara, com conseqüència del pas dels temps i dels efectes de l'oblit, ja només recorda poca gent.

No ha estat fàcil obtenir informació oral i escrita per conèixer la vida i el pensament del doctor Llaveries. No va tenir fills; no es deixava retratar; no li agradaven els afalacs ni els reconeixements. Molta gent recorda que, en motiu de la seva jubilació l'Ajuntament va voler dedicar-li una plaça i ell no ho va voler de cap manera; tampoc va voler reconeixements oficials.

Faustí Llaveries Viladomiu (1898-1982) era un home de caràcter; sovint rabiüt, de vegades massa eixut. Sempre un bon metge. Aquest treball és una recopilació d'informacions disperses, d'opinions, d'entrevistes, de reculls i síntesis de bibliografia bàsica, amb l'objectiu de conèixer la vida i la pràctica mèdica de Faustí Llaveries Viladomiu, el que fou durant més de 40 anys el metge del poble.

2.- PRESENTACIÓ DEL METGE LLAVERIES

2.1. Una família de metges

El doctor Faustí Llaveries Viladomiu (Puig-reig 1898-1982) era el fill gran del matrimoni format per Josep Llaveries i Labró, també metge, i de Maria Viladomiu, filla de Josep Viladomiu i Bertran, de Cal Xic-Rei, germà petit de l'amo i fundador de la colònia Viladomiu Vell fundada el 1869 al terme municipal de Gironella, al Berguedà.

El seu pare Josep Llaveries i Labró era de Vilanova i la Geltrú i membre d'una família burgesa benestant que li va poder pagar els estudis de medicina i al seu germà, Joan, els estudis de dibuix i pintura a l'escola de Llotja; Joan destacà com a dibuixant humorístic i il·lustrador, i pintor – dominava especialment l'aquarel·la – i col·laborà en revistes satíriques, com el *Cu-cut!*, i en revistes per a infants com *En Patufet*, on es destacà com a animalista.

Josep Llaveries inicià la seva carrera professional a Viladomiu Vell, com a metge de colònia on probablement va conèixer a la seva futura esposa. Al cap d'una mica més d'un any d'exercir de metge a la colònia es traslladà a Prats de Lluçanès (Osona) però en casar-se amb Maria Viladomiu s'establí a Puig-reig des d'on va continuar, també, fent de metge de la colònia Viladomiu Vell, fins que el succeí el seu fill Faustí.

La seva família materna era molt diferent; originaris de Sallent, una vila industrial del Bages que des de 1812 vivia l'esclat del procés d'industrialització, formaven part de la burgesia local, de la classe social que ascendia en l'escalafó social gràcies a les moltes oportunitats que proporcionava la mecanització de la indústria de filats i teixits de cotó. La mare de Faustí Llaveries era filla de Josep Viladomiu i Bertran, germà petit de Tomàs Viladomiu i Bertran, empresari tèxtil i fundador, primer de la colònia de Viladomiu Vell, i després de la colònia de Viladomiu Nou.

Maria Viladomiu no fou l'únic membre de la família que es casà amb un metge; la seva cosina, Antònia Viladomiu Montañà, filla de l'amo de la colònia Viladomiu Vell i Nou es va casar amb Joan Cantallops i Montañà, de Vallcebre, d'una família de metges i cirurgians –nét de cirurgia Pau Cantallops, fill de metge, germà de Marià i Carles, també metges, i pare de Josep, metge i cirurgià–.

I encara més, Angeleta Viladomiu, germana de la mare del metge Faustí Llaveries, a la qual sempre va estimar molt, es va casar també amb un metge, el doctor Josep Borrell, que exercia de metge a Gironella. El mateix Faustí Llaveries i Viladomiu es casà amb la filla del metge Bartrina de Berga, Antonieta. La tradició la continua el seu nebot, Jaume Viladomiu, que fins fa pocs anys exercia de metge de capçalera a Calella.

2.2. Faustí Llaveries, home culte i d'ideals polítics

Primer l'escola de Puig-reig, dirigida pel mestre Calsina, i un curt període d'internat a Berga, a l'escola del Doctor Saló, juntament amb l'ensenyament patern, corresponen a la formació anterior als estudis de Medicina a Barcelona on va viure a casa del seu oncle patern.

Quan va arribar amb el tren a Puig-reig, després del primer trimestre d'estudis a Barcelona, portava dins la maleta una pilota de futbol que havia comprat a Barcelona després de veure un partit de futbol a l'estadi de les Corts; el seu oncle fou un dels directius del FC Barcelona i al jove Llaveries aviat se li encomanà la passió per aquest esport. I amb aquesta pilota va començar a jugar a futbol amb els seus amics, el Jaume Grífol i l'Antoni Coma, a la sortida del rosari de diumenge, a l'era de la Sala...

L'èxit feu que l'escenari de joc es traslladés a l'actual plaça de Mestre Badia, prop del rocam o trinxera de la via del tren i d'una font d'aigua fresca que servia per apagar la set; i va faltar poc per què es fundés un equip estable a Puig-reig en el qual el jove Llaveries no va poder participar perquè els estudis de medicina a Barcelona li ho van impedir.

Un cop acabada la carrera s'instal·là de metge a Puig-reig, al costat del seu pare, i per tant compaginà la professió entre Puig-reig i Viladomiu Vell. Foren anys d'aprenentatge, de formació, de diversió amb els seus amics de l'ànima amb els quals compartia l'afecció pel futbol, la caça, la lectura i la política. Per això, junts formaren la llista d'Esquerra Republicana de Catalunya que guanyà les eleccions municipals el 14 d'abril de 1931. Fou regidor de sanitat i de cultura i compartí el govern municipal amb alguns dels que foren els seus grans amics: Ramon Arguelagués, l'escriptor de ca l'Obradors, Josep Obradors Riu, Àngel Serra, de cal Peu Pla que fou l'alcalde, Antoni Coma, també alcalde, i l'Àngel Badia, l'escriptor de cal Pons. Eren joves i republicans.

Durant els difícils anys de la Guerra Civil (1936-39) va fer extraordinaris esforços per mantenir la pau i el respecte entre els seus conciutadans fins al punt que a Puig-reig la comunitat religiosa de monges de la congregació de Carmelites de Sant Josep, que des del 1926 s'encarregaven de l'Hospital de pobres i malalts no van ser mai violentades ni van haver d'abandonar la seva tasca ni el poble.

Davant l'imminent arribada de l'exèrcit franquista el febrer de 1939, abandonà Puig-reig a contracor i aconsellat per amics, amb els quals no compartia pas els ideals polítics, com l'Emili Serra Noguera, home de la Lliga Regionalista d'en Cambó, que l'amagà a l'Hospital de Puig-reig el temps just per preparar la seva fugida a Andorra. Estava convençut de que no li havia de passar res...

Tornà a Puig-reig l'any 1947 com a metge del poble demandat per tothom, la gent de peu i el mateix ajuntament presidit aleshores per Honorato Guitart, cap de la Falange de Puig-reig, l'alcalde de Puig-reig, amb l'aval del farmacèutic Prat, germà de l'alcalde de Manresa, i una llarga llista de persones fidels al règim i sense cap ombra de sospita per part de les autoritats de la dictadura. Tots junts aconseguiren els avals suficients per garantir que el doctor Llaveries pogués tornar a exercir de metge al seu poble, Puig-reig.

S'instal·là, amb la seva muller, l'Antonieta, en un primer pis de ca l'Obradors, a la Plaça de Sant Martí; el pis, força gran –el matrimoni no tenia fills–, incloïa també el consultori, sempre obert a tothom les vint-i-quatre hores del dia fins l'endemà mateix de la seva jubilació, l'any 1968, als 70 anys.

3. L'ENTORN SOCIAL, ECONÒMIC I SANITARI DE PUIG-REIG

3.1. Un poble en transformació: el creixement demogràfic, la salubritat i els serveis sanitaris.

A finals del s. XIX Puig-reig, el poble que va acollir la família Llaveries, vivia una important transformació de la mà de les fàbriques de filats i teixits de cotó. En poc menys de 30 anys havia passat de tenir un miler d'habitants a superar els quatre mil, que es van instal·lar a les colònies però també al poble. Hi havia feina per a tothom, molt especialment per als metges.

La informació demogràfica de que es disposa, de Puig-reig i de Gironella, els dos pobles que més s'industrialitzen de la comarca i de l'alta vall del Llobregat:

- La mitjana de la mortalitat de finals del s. XIX fins a mitjans s. XX es situava a l'entorn de 36,25 morts/any.
- La taxa de mortalitat infantil se situa entorn del 380 per mil, que representa un 51,80% del total de defuncions.
- La mitjana d'òbits, per any, en qui es documenta alguna causa de mort, se situa entorn del 3,21%

Els llibres sacramentals de la parròquia de Sant Martí de Puig-reig enregistren morts violentes, sobretot les relacionades amb els accidents de treball: «...murió por haberse dañado la mano en el batan de la fabrica...», «...murió ahogado en el canal ...» i «...murió de un balazo por haberse disparado el fusil estando de guardia...», per exemple, al poble de Gironella. Són freqüents els accidents amb «cremades», morts per «precipitació i «atropello», les morts «al batan de la fabrica» amb 3 casos.

La taxa de natalitat ha mantingut una tendència a la baixa durant els cinquanta primers anys de segle. Hem calculat, en uns altres estudis, que per terme mitjà els anys de fertilitat d'una dona manresana en aquells temps eren d'uns 26 anys (la freqüència màxima de l'edat de la núvia en els matrimonis era de 23 anys) i que per tant la baixa natalitat només pot explicar-se per un ús cada vegada més petit de la fertilitat potencial de les dones manresanes. Aquesta actitud obeeix en gran part a una limitació voluntària del nombre de fills les raons de la qual cal cercar-la en diferents factors com poden ser les crisis econòmiques d'aquestes èpoques (a primers de segle es produeix el tancament de moltes fàbriques i l'emigració de molta gent jove, la llarga postguerra, etc., són factors que fan més reticent el comportament reproductiu), la importància del treball femení en pobles i ciutats industrials de la conca de l'alt Llobregat, una zona especialitzada en el tèxtil (recordem la importància del treball femení en aquest subsector i les deficients lleis que sobre la maternitat hi havien a primers de segle) i sobretot actituds malthusianes: la típica parelleta, més que a factors lligats a la nupcialitat, com podien ser matrimonis en edat avançades o alt percentatge de solteres.

Aquesta disminució de la natalitat s'inverteix a partir dels anys cinquanta. Durant aquesta dècada i la següent la taxa de natalitat augmenta degut a la suma de molts factors: el redreçament econòmic de l'estat espanyol, la immigració de contingents poblacionals a la ciutat en edats fèrtils, la reducció del percentatge de solteres, reducció de l'edat de casament, arribada a les edats reproductives de generacions més nombroses, expliquen aquest redreçament que es mantindria fins entrada la dècada dels setanta.

A partir d'aquest moment es torna a produir una caiguda de la natalitat -que arriba als valors més baixos de tot el segle- les causes d'aquest descens són difícils de definir. D'una banda la crisi econòmica mundial provoca un retraïment en els naixements, però no és el més important, ja que en aquests anys es produeixen uns canvis sociològics profunds que afecten a les relacions entre sexes: instrucció similar entre homes i dones, emancipació jurídica, introducció al mercat del treball i en àrees d'activitat cada vegada més diverses, reducció del treball domèstic, aparició i difusió de mètodes de prevenció de l'embaràs, despenalització i legalització de l'avortament en alguns casos, etc.; augment dels intervals entre el matrimoni i la vinguda del primer fill, i entre els naixements de fills successius.

Les principals causes de la mortalitat infantil -cal tenir en compte els relatius conceptes mèdics sobre les causes de defuncions- eren les malalties infeccioses, seguides de les del sistema respiratori, aparell digestiu i les pròpies de la infància. Però les malalties infeccioses (tifus, xarampió, tuberculosi, verola, diftèria, etc.) no només afectaven als infants sinó a totes les edats, ja que en aquests primers anys de segle del total de defuncions que es produeixen un 15% són degudes a aquestes causes, lligades al consum d'aigües en mal estat o de fonts contaminades.

El metge Llaveries tenia una especial preocupació per els nens i nenes als quals cuidava amb afecte tot i que el seu caràcter dur el feia, de vegades, distant. Mai remugava davant un avís de malaltia infantil, i sempre receptava pràctiques higienistes i una bona alimentació més que medecines. Els nens i nenes li tenien por per què era l'encarregat de les vacunes, de les dietes equilibrades, de la higiene, i de la disciplina.

Que el tema de la depuració de les aigües potables era una preocupació per l'administració municipal ens ho demostra el fet que l'arquitecte manresà Alexandre Soler i March fou becat per l'Ajuntament a l'Exposició Universal de París a l'any 1900 per a estudiar els diferents sistemes de purificació de l'aigua i que després d'aquesta estada opinava que per a preservar la salut pública hi havia dues coses fonamentals: la primera que l'aigua havia d'estar lliure de tota impuresa i la segona que per les clavegueres hi circulés aigua i que s'hi aboquessin directament tots els residus domèstics i matèries fecals, però calgué esperar uns quants anys, ja que fins a 1927 l'aigua no va ser tractada amb clor líquid. El treball que presenta en aquest congrés Simeó Selga sobre les aigües de Manresa i la seva relació amb el tifus ens poden aclarir molt més detalladament la importància d'aquesta malaltia infecciosa com a causa de mortaldat al llarg de molts anys de la història de la ciutat.

Faustí Llaveries fou l'encarregat, a Puig-reig, de fer prevaldre aquestes normes bàsiques sobre les aigües potables i com a metge titular i a sou de l'ajuntament participà en iniciatives a favor de la purificació, que anaven directament relacionades amb el control de les malalties infeccioses: tifus, xarampió, tuberculosi, verola, diftèria, etc.

4.- EL METGE DE POBLE I L'ATENCIÓ SANITÀRIA

4.1. Breu història de l'atenció mèdica al s. XX

A principis del s. XX la medicina era tan estratificada com en els segles passats, alleugerida per una mica més de confiança en la curació del pacient. Els malalts de les classes altes eren atesos a domicili o en la consulta privada del metge, elegit entre els més prestigio-

sos de la ciutat més propera a Puig-reig, Berga i sobretot Manresa. Aquest mateix client formava part de la clientela dels sanatoris de muntanya, fent tractaments de cures d'aigua, repòs i climàtiques.

Molt diferent era el cas per als malalts de les classes humils. El seu destí era l'hospital o sortosament i si estaven afiliats als incipients serveis d'associacions d'ajuda mútua, que a Catalunya eren molt nombroses a viles i pobles i que foren els embrions de la futura organització sanitària. A les zones rurals, mal comunicades i mal dotades, la medicina era molt deficient, tant des del punt de vista tècnic com pel que fa a efectius, però la condició del camperol malalt era socialment menys patètica que la de l'obrer dels suburbis de la ciutat.

Els efectes i la repercussió sanitària de les condicions exposades no varen tardar en ser denunciades per la classe mèdica; tan és així que s'iniciaren desembocant en la medicina social que ha arribat fins als nostres dies.

El bon comportament de les malalties epidèmiques, l'extensió gradual d'organitzacions estatals sanitàries, l'examen d'estadístiques sanitàries de mortalitat i morbiditat, i els factors que hi influeixen, va anar adequadament contra aquests factors. Aparegueren les anomenades lluites sanitàries, que establien plans de sanejament –del medi, dels aliments– de control de malalties infeccioses, de vacunacions, d'atenció sanitària a grups especials –nadons i mares–.

L'atenció bàsica en forma de lluites sanitàries i els mitjans concebuts fins aleshores, es veieren extraordinàriament reforçats amb l'aparició de l'anestèsia i els antibiòtics; també la radiologia, les transfusions i moltes de les aportacions del món mèdic en camps com la cirurgia, la psiquiatria, i la farmacologia. Especialment val la pena destacar l'aparició del Salvarsan el 1910 per tractar la sífilis; la penicil·lina el 1941 per tractar una gran varietat de malalties infeccioses; l'estreptomicina el 1944 per tractar la freqüent, temible i "romàntica" tuberculosi.

Les respostes públiques d'organització davant aquets canvis històrics han anat darrera de les necessitats. La instrucció de Sanitat de 1904 ordenà la pràctica sanitària en el medi rural i transformà els metges en funcionaris públics, classificà els partits mèdics i regulà els seus drets i deures. Els metges, juntament amb els altres sanitaris -farmacèutics, veterinaris, practicants i llevadores- portaren als municipis les funcions sanitàries vigents aleshores, i contribuïren al sanejament, a la vacunació, a la inspecció de les aigües, els aliments, els locals, i, en definitiva, als deures higiènics i sanitaris relacionats amb la prevenció i defensa de la salut pública.

Les corbes estadístiques de mortalitat i de malalties van fer una inflexió dràstica. La meitat de les morts de finals del s. XIX eren provocades per infeccions; a principis del s. XX aquestes només representaven un 5% del total. La mortalitat infantil va decreïxer de taxes de dos-cents nens morts de cada mil, a set de cada mil. L'esperança de vida augmentà enormement en el conjunt de la població. Es creà l'Institut Nacional de Previsió, promotor del sistema d'assegurances voluntàries, en el qual s'incorporaren el *retiro obrero* el 1919, l'assegurança de maternitat el 1929 i l'assegurança d'accidents de treball el 1932. El *Seguro Obligatorio de Enfermedad* –SOE– no es va implantar fins el 1942.

Diverses reglamentacions sanitàries al llarg dels primers decennis del s. XX feien dependre de diversos ministeris les qüestions sanitàries i també els metges que en formaven part, fins a regular-ho per llei el 1944, la promulgació de la Llei de Bases de Sanitat. Amb tot els metges seguien fent la seva feina, donant particularment el seu servei a les famílies aconductades, a les famílies dels padrons municipals de beneficència i atenent a la sanitat quan els corresponia. Efectuaven consultes als especialistes quan el pacient ho requeria i el derivaven a l'hospital si era aquest el remei, tot i posseir un bagatge de coneixements molt complet que els permetia actuar en diversos camps de la medicina, en contraposició a l'especialització del metge d'avui dia.

El sistema de cobertura de l'assistència a través de quotes vinculades al treball es desenvoluparà a poc a poc, a conseqüència del procés d'expansió econòmica iniciada als anys cinquanta i especialment als seixanta i principis dels setanta. És enmig d'aquets context històric de regulació de la sanitat, per una part, i de progressiva cobertura pública de l'assistència sanitària, que es situa l'exercici del metge de poble Dr. Faustí Llaveries i Viladomiu.

4.2. La sanitat municipal (1900-1975)

El concepte de sanitat municipal o higiene local ha evolucionat al llarg dels segles paral·lelament al progrés de la medicina, des d'una concepció tradicional i paliativa, fonamentada en la lluita contra el frau alimentari i les epidèmies, a una altra de moderna i preventiva, introduïda amb el sistema sanitari liberal.

En aquest procés, la sanitat hagué d'adaptar-se als peculiars problemes higiènicosanitaris de cada indret. Una primera visió de conjunt de l'estat sanitari de la societat rural ens la dona la documentació generada per la Junta de Sanitat, que en el cas de Puig-reig no es formen fins a començaments del s. XX arran de la instal·lació de les fàbriques de filats i teixits de cotó i la formació de les colònies.

Es tracta d'una documentació molt important per adonar-nos de la precarietat de la sanitat municipal; a tall d'exemple només comentar que la Junta Municipal de Sanitat

estava formada per l'alcalde, el rector del poble, els metges, els farmacèutics i uns vocals que eren veïns sense cap coneixements mèdico-sanitaris.

4.3. l'Hospital de Sant Josep de Puig-reig

L'assistència sòciosanitaria de Puig-reig està directament relacionada amb la situació de poble industrial i respon a les necessitats d'atendre una població obrera en situació de precarietat.

L'any 1908 ja s'havia fundat a Gironella, el poble veí també industrial i obrer, unes germanes vetlladores per a acompanyar les famílies obreres pobres. L'any 1913 el rector Jeroni Roca, interventor de la Junta Local de Beneficència, demanava la col·laboració del veïnat per habilitar un nou local més gran i espaiós on poder assistir els malalts. Al cap d'un any, el 1914, es va editar un Reglament de Beneficència amb 12 articles per tal de regular l'ajuda als malalts pobres de la vila, que el 1926 inaugurava la nova casa hospital regentada per les monges carmelites missioneres que van coincidir les vetlles domiciliàries i el servei a l'hospital.

En el cas de Puig-reig la iniciativa de la construcció de l'Hospital de Sant Josep va tenir els mateixos objectius. L'obra fou finançada pels fabricants, especialment per la família Prat que en va cedir els terrenys i pels Pons que en van pagar les obres. L'acord de construcció es va signar l'11 de desembre de 1912 i fou inaugurat, encara amb les obres no acabades, el 1926. Tenia aleshores una cabuda de 16 llits i era regentat per les germanes Franciscanes Missioneres de la Nativitat de la Mare de Déu, les Darderes.

Per subscripció popular i amb donatius, en els quals el Doctor Llaveries fou especialment generós, hom va procedir a l'ampliació i remodelació d'unes obres que s'inauguraren el 7 de gener de 1975, arribant a tenir 92 llits.

4.4. El servei mèdic

Que al món rural i als pobles els metges cobraven poc i malament és ben conegut i que per aquesta raó es va generalitzar el sistema de les iguales o conductes que també costaven de cobrar. Els metges estaven obligats, pel codi deontològic, a haver d'assumir la beneficència, és a dir, l'assistència als malalts sense recursos, sense cap mena de compensació econòmica. Per tal de pal·liar aquesta situació alguns municipis van destinar una partida en els seus pressupostos.

Per exemple, l'any 1929 a Navarcles *"para el servicio de los pobres está creada la plaza de médico titular pero el año 1919 no se formalizo la lista oficial de pobres, considerán-*

dose como tales a muchos que no lo eran, en perjuicio del médico, que entonces cobraba 150 Pts anuales”.

A més dels problemes econòmics els metges rurals havien de fer front a la duresa de les condicions de treball, sobretot en el medi rural. Fred, calor, pols, camins de mal transitar, ... sobre la mula i més tard el cotxe.... Es queixaven de la resistència a cridar al metge i la resistència a pagar-lo que probablement anaven unides; probablement per aquesta raó el metge Llaveries no va passar mai d'una situació econòmica benestant i quan, ja era vell, malalt i sol, optà per ingressar a la residència de la tercera edat, reconvertida de l'antic i històric Hospital de Pobres de Sant Josep que havien fundat l'any 1926 els fabricants.

La vida professional del metge Llaveries coincidí amb una etapa de grans dèficits hospitalaris. El principal problema era però guanyar-se la confiança de la població, assolir un prestigi en una societat dominada encara per una visió i un tractament de la malaltia i de les diverses afeccions, basat en les creences, pràctiques i remeis casolans i en el curanderisme, pràctiques que no tolerava de cap de les maneres, i la medicina lliura en aquest camp una llarga batalla. Un dels seus principals objectius era l'atenció a les embarassades, especialment en el moment del part: el doctor Llaveries atenia als parts amb l'ajuda de la llevadora i poques persones més... Defensava l'alletament matern però no defugia la lactància artificial. L'alimentació inadequada i pràctiques que propiciaven els accidents (traumatismes, però sobre tot accidents amb el foc i les estufes) eren els aspectes que preocupaven al metge sobre els infants.

5.- EL LLEGAT DEL METGE LLAVERIES, UN CAS EXCEPCIONAL

Entre la gent que el va reconèixer i que va confiar-se al seu ofici com a malalts, el metge Llaveries era un bon metge, pels nens i les nenes, pels joves, pels adults, i a mesura que es feia gran, també per als vells.

Llaveries gaudí sempre d'una posició econòmica benestant; no va tenir fills i va llegar tot el seu patrimoni al poble de Puig-reig creant una fundació que porta el seu nom i que havia de tenir com objectiu construir i dotar un edifici com a Llar dels Jubilats, un espai on aquest sector de la població pogués trobar esbarjo, cultura, activitats de relació i d'amistat. Aquest edifici, *La Llar doctor Llaveries*, compleix avui amb els objectius que ell va imaginar i conserva el seu record.

BIBLIOGRAFIA

MAS PEINADO, Ricard: *Els artistes catalans i la publicitat (1888-1929)*. Parsifal Edicions, Barcelona, 2002. ISBN 84-95554-16-X, plana 26.

PRATS, Llorenç: *La Catalunya rànica. Les condicions de vida materials de les classes populars segons les topografies mèdiques*, Ed. Altafulla 1996, p.211.

PUJOL I ROS, Joan: "Els Cantallops, metges i cirurgians", a *El Vilatà*, Gironella, 1983, núm. 27, p. 18-19.

SERRA, R. (1982), *Introducció a la història de Puig-reig*.

VV.AA: *El metge rural a la postguerra. Sant Feliu de Guíxols*, 2007.

VV.AA.: *Historia dels Hospitals de Catalunya*, vol. III: Els Hospitals del Pirineus i prepirineu, Fundació Uriach, 1838, Barcelona 1999, p. 69.

Dr. Faustí Llaverias i Viladomiu (1898-1982)

A sobre: inauguració de l'Hospital de Sant Josep de Puig-reig, l'any 1926.
A sota: la llar d'avis Dr. Llaveries, en l'actualitat.